

Τὸ φραγκικὸν κάστρον τῶν Σαλώνων

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄.

Η ΚΑΤΑΛΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ὁ Ἀνδρόνικος Β', οὔτε ἔχων οὔτε ἐπιτήδειος ὄν νὰ παρασκευάσῃ ἕτερον στρατόν, κατέφυγεν ἤδη εἰς συμμάχους, οἵτινες ἀπέβησαν ὀλεθριώτεροι τῶν ἐχθρῶν, τοὺς ὁποίους ἐκλήθησαν νὰ πολεμήσωσιν. Ὅτε πρὸ εἰκοσαετίας ὁ τῆς Ἀραγωνίας Πέτρος, ὠφεληθεὶς ἐκ τῆς στάσεως ἣτις καλεῖται *σικελικὸς ἐσπερινός*, ἀπέσπασεν ἀπὸ τοῦ Καρόλου τοῦ ἀνδεγαυικοῦ τὴν μεγάλην ἐκείνην νῆσον, ἐξεργάγη μεταξὺ τῶν δύο τούτων οἴκων πόλεμος μακρός, διαρκέσας μέχρι τοῦ 1302. Ἐπὶ τοῦ πολέμου τούτου ὁ Πέτρος καὶ οἱ υἱοὶ καὶ διάδοχοι αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Φρειδερίκος, εἶχον συγκροτήσει πολυάριθμον μισθοφορικὸν στρατὸν ἐξ Ἰσπανῶν, οἵτινες ἐπεκαλοῦντο ἰδίως Καταλανοί, Ἀραγώνιοι καὶ Ἀλμογάβαροι (1). Καὶ οἱ μὲν Καταλανοὶ καὶ Ἀραγώνιοι κατήγοντο ἐκ τῶν ὁμωνύ-

(1) *Ἀλμογάβαροι*. Οὕτως ἐκαλοῦντο ἐν Ἰσπανίᾳ ἐπίλεκτοι πεζοὶ πολεμισταί. Οὐδεμίαν παρ' οὐδενὶ συγγραφεῖ ἢ λεξικογράφῳ εὐρὸν ἐρμηγείαν καὶ ἐτυμολογίαν τοῦ ὀνόματος εἰς τὴν ἐξῆς διὰ τῆς ἐμῆς μελέτης προήχθη ἐν εἰκασίᾳ. Τὸ ὄνομα ἔχει πιθανώτατα ἐν ἀρχῇ τὸ ἀραβικὸν ἄρθρον *αλ*. Τοῦτο εἰκάσω καὶ ἐκ τοῦ ἄλλου ἰσπανικοῦ ὀνόματος *Almocadan*, ὅπερ ἐσήμαινεν ὀξυμοματικὸν (λοχαγόν) ὑπηρετοῦντα ἐν ταῖς τάξεσι τῶν *Ἀλμοκαδάν*. Ἄλλ' ἐν τῷ ὀνόματι τούτῳ, ἀφαιρουμένου τοῦ ὡς ἀραβικοῦ ἄρθρου ὑποτιθεμένου *αλ*, τὸ μένον *μοκαδάν* εἶναι πάντως τὸ ἀραβ. *μουκαδάμ*, ὅπερ σημαίνει μὲν κυριολεκτικῶς «ὁ προηγούμενος» καὶ ὁ ἔμπροσθεν (*pars anterior*), ἀλλὰ σημαίνει καὶ τὸν *πρόμον*—ἐμπρὸς μαχόμενον) καὶ ὅπως ἢ λ. αὕτη (ὡς καὶ τὸ *πρόμος* καὶ δὴ *πρόμαχος*), σημαίνει καὶ ὀρμητικὸς, τολμηρῶς ὁμόσε χωρῶν τοῖς πολεμίοις (*admodum audax in hostem petens*). Τῆς τοιαύτης ἐρμηγείας καὶ ἐτυμολογίας τοῦ *almocadan* οὐσης πιθανωτάτης, πιθανῆ πρὸς φαίνεται μοι καὶ ἡ ἐξῆς ἐρμηγεία καὶ ἐτυμολογία τοῦ *ἀλμογαβάρ*: Ὁ *ἀλμοκαδάν* ὁ ὀρμητικὸν ἐν